

Kunnanhallitus	§ 210	15.10.2019
Kunnanhallitus	§ 234	30.11.2020
Kunnanvaltuusto	§ 69	07.12.2020

Kuhmoisten kunnan osallistuminen Tampereen Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hakuun

Khall § 210

Valmistelija: kehittämisasiamies, puh. 040 685 1932

Suomalainen kaupunki on Euroopan kulttuuripääkaupunkina seuraavan kerran vuonna 2026. Suomalaiskaupungeista kulttuuripääkaupunkeja ovat olleet Helsinki (2000) sekä Turku (2011). Tampereen kaupunki tavoitteli edellisen kerran vuoden 2011 kulttuuripääkaupunki -statusta, mutta jäi viime vaiheessa hopealle Turun taakse. Tampereen lisäksi suomalaisista kaupungeista Oulu ja Savonlinna ovat toistaiseksi ainoat, jotka ovat julkisesti ilmoittaneet hakevansa vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi.

Euroopan kulttuuripääkaupunkina viime vuosina toimineiden kaupunkien arvioiden mukaan statuksesta on hyötyä myös kaupungin strategiseen uudistumiseen, kansainvälisen profiilin ja maineen kasvattamisen, kaupungin imagon parantamisen omien asukkaiden silmissä, uusien tuulien puhaltaminen kaupungin kulttuuritarjontaan sekä matkailun vahvistamisen ja kehittämisen kannalta. Kulttuuripääkaupunki statuksesta ei hyödy pelkästään sitä hakeva kaupunki vaan kaikki hankkeessa mukana olevat kunnat. Onnistunut kulttuuripääkaupunkihanke edellyttää tiiviin yhteistyöverkoston rakentamista niin sidosryhmien kuin kaupunkiseudun ja Pirkanmaan alueen muiden kuntien kanssa. Hankevalmistelu tehdään tiiviissä yhteistyössä hankkeeseen mukaan lähtevien Pirkanmaan kuntien kanssa.

Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -status luo mahdollisuuden laajan strategisen ekosysteemin rakentamiseen vetovoimaisen elämyskaupungin ja -maakunnan edistämiseen. Hanke parantaa työllisyyttä ja kasvattaa matkailijoiden määrää Tampereen seudulla ja lisää Tampereen kansainvälistä tunnettuutta useilla eri toimialoilla. Kulttuuripääkaupunkihanke tarjoaa mahdollisuuden kytkeä merkittävät kaupunki- ja aluekehityshankkeet laajemmaksi kokonaisuudeksi sekä vahvistaa seudun asukkaiden kotiseutuympeyttä ja asumisviihtyvyyttä.

Hakemus Euroopan kulttuuripääkaupungiksi tulee jättää vuonna 2020, minkä jälkeen riippumaton eurooppalainen asiantuntijapaneeli nimeää jatkoon menevät suomalaishakemukset. Jatkoon pääsevillä on aikaa edelleen valmistella omaa hanke-esitystä vuoden 2021 loppupuolelle asti, jolloin asiantuntijapaneeli tekee lopullisen esityksen Suomen vuoden 2026 Euroopan kulttuuripääkaupungista.

Tampere ja Mänttä-Vilppula ovat tehneet aiesopimuksen siitä, että kaupungit hakevat yhdessä Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -statusta. Lisäksi alusta alkaen tavoitteena on ollut sitouttaa mahdollisimman monta Pirkanmaan kuntaa mukaan yhteiseen kulttuuripääkaupunkihakemukseen. Tampereen pormestari Lauri Lyly on kutsunut Pirkanmaan kuntia ilmoittamaan kiinnostuksensa hakuyhteistyöhön ja jo toistakymmentä kuntaa on ilmoittanut kiinnostuksensa.

Tampereen kaupunki on varautunut hakuprosessin käynnistämiseen vuoden 2019 talousarviossa 542 000 euron suuruisella summalla. Mikäli Tampereen hakemus etenee lopullisten hakijoiden joukkoon, on talousarviossa varauduttava kustannuksiin myös vuoden 2020 jälkeen. Varsinaisen kulttuuripääkaupunkivuoden kustannukset määrittyvät sen perusteella millainen sisällöllinen ja infrastruktuuriin liittyvä ohjelma hakuprosessin myötä rakentuu. Varsinaiset kulttuuripääkaupunkihankkeen kustannukset 5 - 6 vuoden aikana ovat noin 50 miljoonaa euroa, josta Tampereen kaupungin osuus on 15 - 20 miljoonaa euroa. Kustannukset kohdistuvat kulttuuriohjelmaan (noin 70 %), henkilöstömenoihin (10 - 15 %), markkinointikuluihin (10 - 15 %) sekä muihin kustannuksiin (5 %). Investointi- ja infrastruktuurikustannukset eivät sisälly arvioon.

Menestyneet Euroopan kulttuuripääkaupunkihankkeet ovat arviointitutkimusten perustella luoneet talousalueelleen 8 - 12-kertaisen taloudellisen toimeliaisuuden kaupunkien omaan panostukseen verrattuna. Kulttuuripääkaupunkistatus lisää matkailijoiden määrää varsinaisena tapahtumavuonna 10 - 15 % ja matkailijoiden määrä lisääntyy yleensä kulttuuripääkaupunkivuotta edeltäneitä vuosia korkeammalla tasolla pitkänä ja jopa pysyvästi.

Niiltä kunnilta, jotka ovat lähdössä mukaan hankkeeseen, on pyydetty sitovia päätöksiä hakuvaiheen yhteistyöhön osallistumisesta. Kulttuuripääkaupunkihakemuksen ja -prosessin valmistelu edellyttää merkittävää resursointia kaikilta osallistuvilta tahoilta. Lisäresurssi kohdennetaan kokonaisuudessaan Pirkanmaan kuntayhteistyön rakentamiseen kulttuuripääkaupunkihaussa. Kaikkiaan alueen kunnilta tavoitellaan noin 160 000 euron vuosipanosta hakuvaiheessa työn rahoittamiseksi. Tästä summasta noin 60 000 euroa vuodessa varataan projektityöntekijän palkkaamiseen ja 100 000 euroa kulttuurituotantojen ja -ohjelmien aloittamiseen ja toteuttamiseen. Kuntakohtainen osuus määräytyy asukasluvun suhteessa 80 snt/asukas/vuosi.

Kuhmoisten osallistumisesta kulttuuripääkaupunki 2026 hakuun liittyen on oltu yhteydessä kulttuuripääkaupunki hankeorganisaatioon ja he ovat kertoneet, että Pirkanmaan kunnat ovat sitoutuneet hankkeeseen vuosien 2019 ja 2020 osalta. Vuodesta 2021 ei voi vielä tehdä päätöstä koska hakuprosessi ensimmäinen vaihe on vielä kesken ja päätös jatkoon päässeistä kaupungeista tulee kesäkuussa

2020. Hankeorganisaatio esitti, että vaikka Kuhmoinen ei ole vielä virallisesti Pirkanmaata on kunta tervetullut mukaan hankkeeseen. Hankeorganisaatio viestitti myös, että vaikka vuosi 2019 on jo näin pitkällä, niin siitä huolimatta Kuhmoinen ehtii vielä hyvin mukaan hankkeen kuluvan vuoden ohjelmasuunnitteluun. Mukaan tulolla Kuhmoinen varmistaa hankkeesta tulevan maksimaalisen hyödyn hankkeet ohjelmaa valmisteltaessa (taiteellinen ja kulttuurinen ohjelman valmistelu, sekä brändityö).

Vuoden 2026 kulttuuripääkaupunkihaun teemoja ovat: lapset ja nuoret, Tampereen ja Pirkanmaan dynaaminen historia, kyläläinen identiteetti, yhteisö, luonto ja sen arvot sekä yhdenvertaisuus. Teemat istuvat hyvin myös Kuhmoisten kunnan strategiaan. Lisäksi hankkeeseen mukaan lähteminen tuo Kuhmoista entistä tunnetummaksi Pirkanmaan alueella ja vahvistaa paikkaamme alueen kuntien joukossa.

Elinvoimajaosto käsitteli Kuhmoisten osallistumista Tampereen kulttuuripääkaupunkihaku 2026 -prosessiin kokouksessaan 4.10.2019. Keskustelujen jälkeen elinvoimajaosto esittää kunnanhallitukselle, että Kuhmoinen hakeutuu mukaan Tampereen kulttuuripääkaupunkihaku 2026 -prosessiin vuosille 2019 - 2020. Kulttuuripääkaupunkihanke tuo Kuhmoista tunnetuksi Pirkanmaalla ja mahdollistaa pääsyn mukaan hankkeen valmisteluun. Lisäksi, mikäli Tampere valitaan Kulttuuripääkaupungiksi 2026, ovat hyödyt myös kansainvälisiä.

Kunnanjohtajan ehdotus: Kunnanhallitus päättää, että Kuhmoisten kunta osallistuu Tampereen Euroopan kulttuuripääkaupunkihaku 2026 -prosessiin vuosina 2019 - 2020 hinnalla 80 snt/asukas/vuosi.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Khall § 234

Valmistelija: kunnanjohtaja, puh. 040 718 5959

Tampere ja Pirkanmaan 19 muuta kuntaa hakevat yhdessä Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuodelle 2026. Kyseessä on mittava kulttuurihanke, mutta myös aluekehittämis- ja elinkeinohanke, jonka tavoitteena on luoda laajan kulttuuriohjelman kautta lisää asukkaiden hyvinvointia, osallisuutta, työllisyysmahdollisuuksia, matkailua sekä lisätä alueen kansainvälistä tunnettuutta.

Vuonna 2021 toiminta painottuu lopullisen hakemuksen saattamiseen vakuuttavaksi kokonaisuudeksi, sekä raadin vierailun ja valintatilaisuuden onnistumisen varmistamiseen. Samanaikaisesti valmistaudutaan valinnan jälkeiseen tilanteeseen joko 2026 kulttuuripää-

kaupunkina tai vaihtoehtoon B eli haun hyödyntämiseen ilman kulttuuripääkaupunkistatusta.

Sisällöllisesti vuoden 2021 toiminta painottuu korkealaatuisen ohjelman suunnitteluun ja valmisteluun sekä pääteeman eli yhdenvertaisuuden käytännön toteuttamisen suunnitteluun, viitekehystenä Tampereen ja Pirkanmaan kuntien yhteiset tavoitteet. Hankkeessa tehdään jo hakuvaiheessa erilaisia markkinointitoimenpiteitä paikallisesti, kansallisesti ja myös kansainvälisesti, joka tukee Tampereen ja Pirkanmaan tunnettuuden edistämistä.

Kuhmoisissa pidettiin paikallisten kulttuuritoimijoiden ideointitapahtuma 9.10.2020. Kunnan omaksi ehdotukseksi hakukirjaan on ideoitu ufo-teemainen tapahtumavuosi 2026. Kylämällä alan harrastajien järjestämän kansainvälisen rajatietoa ja yliluonnollisia ilmiöitä esittelevän päätapahtuman ympärille on ideoitu erilaisia oheistapahtumia paikallisille yhdistyksille ja liikuntaseuroille sekä yrityksille. Kunnan rooli olisi erilaisten tapahtumien aikatauluttaminen ja koordinointi sekä markkinointiyhteistyö sekä toteuttaa samaa teemaa omassa tapahtumatuotannossaan.

Tampereen kaupunki esittää Pirkanmaan kunnille, että ne varautuvat kulttuuripääkaupunkihankkeeseen vuosille 2021. Hankkeen kokonaiskulut ovat 25 miljoonaa euroa. Tampereen kaupungin osuus tästä on 18,75 miljoonaa euroa ja kumppanikuntien 6,25 miljoonaa euroa.

Kuhmoisten kunnan osalta varautuminen tarkoittaa jompaakumpaa seuraavista vaihtoehdoista

1. Mikäli Tampere ja Pirkanmaa valitaan Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026, kunta varaa vuosille 2021 - 2026 yhteensä enintään 50 100,84 euroa hanketta varten.

2. Mikäli Tamperetta ja Pirkanmaata ei valita Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026, niin toteutetaan suunnitelma B ja kunta varaa 2021 - 2027 vuosille yhteensä 5 010 euroa. Määrärahavaraus on tällöin 10 % kulttuuripääkaupunkihankkeen kuluista.

Molemmissa vaihtoehdoissa vuoden 2021 kulut ovat 0,40 euroa/asukas, mikä tekee noin 882,40 euroa.

Kunnanjohtajan ehdotus: Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että se varaa määrärahat kulttuuripääkaupunkihankkeeseen sen mukaan, valitaanko Tampere ja Pirkanmaa Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026.

1. Mikäli Tampere ja Pirkanmaa valitaan Euroopan kulttuuripääkau-

kaupungiksi 2026, kunta varaa vuosille 2021 - 2026 yhteensä enintään 50 100,84 euroa hanketta varten.

2. Mikäli Tamperetta ja Pirkanmaata ei valita Euroopan kulttuuripääkaupungiksi 2026, niin toteutetaan suunnitelma B ja kunta varaa vuosille 2021 - 2027 yhteensä 5 010 euroa.

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Kvalt § 69

Päätös: Ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.